

PODROBNĚJI K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Interní materiál pro studenty Transkulturní komunikace
Katedra kulturních a náboženských studií, PdF UHK
aktualizace květen 2023

Bakalářská práce je nejuvýraznějším výsledkem vašeho studia. Na rozdíl od méně zásadních studijních povinností je absolventská práce **trvale veřejně dostupná**, je zároveň zkouškou vaší schopnosti nadchnout se pro své téma a pracovat na něm nejen proto, že musíte, ale také proto, že chcete. Vyžaduje čas, energii i odhodlání a je skvělé, pokud vidíte, že vám pod rukama vzniká smysluplný, zajímavý text.

VYMEZENÍ TÉMATU

1. **Prioritou je vazba na obor Transkulturní komunikace.**
2. **Nutné je zohlednit:**
  - **kulturu jako základní perspektivu, skrze kterou člověk uchopuje svůj svět**
  - **mezikulturní, interkulturní aspekty zvoleného problému se zaměřením k transkulturní perspektivě.**
- Není špatné si vnitřně odpovědět na otázku co nového, zajímavého umíte nabídnout člověku, který už několik odborných knih k danému tématu četl. Může to být akcent zajímavého tématu; konkrétního detailu „velkého tématu“; osobité poskládání částí; srovnání dvou různých okruhů či pohledů; pohled na téma „skrz brýle“ konkrétní teorie kultury, který možná přinese nečekané pointy; dosud nezpracovaný příběh konkrétního člověka; styčné plochy vašeho (profesního) života a Transkulturní komunikace atd.

METODOLOGIE

1. **Nutné je v začátku příprav jednoznačně vymežit metodologické uchopení tématu. Práce by neměla stát pouze na kompilační metodě a neměla by být pouze deskripcí.**
  - opora pro stanovení metody např.: HENDL, J. (2016). *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál. (K tématu existuje mnoho další literatury např.: ŠANDEROVÁ, J. (2007). *Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách*. Praha: Sociologické nakladatelství; ECO, U. (1997). *Jak napsat diplomovou práci*. Praha: Votobia; KATUŠČÁK, D. (2018). *Jak psát závěrečné a kvalifikační práce*. Nitra: Enigma.)
2. Již na začátku je vhodné podrobně rozpracovat **výzkumné otázky**, které stanovují hlavní (a vedlejší) cíle studie: Je nutné si odpovědět, co je hlavním záměrem a jak jej rozdělíme do menších, snáze uchopitelných celků. Otázky mnohdy ve výsledku kopírují témata jednotlivých kapitol. Např.:
  - **Hlavní otázka/smysl práce:** česká islamofobie analyzovaná prostřednictvím funkcionalistické teorie potřeb a institucí B. Malinowského
  - **Rozpracování na dílčí otázky:**
Jaké jsou různé ne/odborné přístupy k tématu, definice ústředního pojmu a způsoby jeho užití?
Jaká je historie a sebe prezentace „českých“ muslimů v souvislosti s islamofobií?
Funkcionální analýza tématu: tzn. na jaké potřeby islamofobie reaguje a jaké funkce plní pro kulturu?

Jak konkrétně může být Transkulturní komunikace užitečná české společnosti v souvislosti s otázkou islamofobie?

3. **Pokud se rozhodnete pro bakalářskou práci provést empirický výzkum, je nutné si předem stanovit právě typ a metodu výzkumu.** V případě kvalitativního výzkumu se jedná o menší počet participantů (obvykle alespoň 15 – ale musí proběhnout saturace výzkumu) a v případě kvantitativního výzkumu se jedná o větší počet participantů (alespoň 50 – opět musí proběhnout saturace výzkumu), ale může se jednat také o smíšený typ výzkumu. Metodou je v případě kvalitativního výzkumu nestrukturovaný nebo polostrukturovaný rozhovor a zúčastněné pozorování (případně jiné) a v případě kvantitativního výzkumu strukturovaný rozhovor nebo dotazníková metoda (případně jiné). S tím souvisí i potřeba v metodologii řádně uvést průběh, výsledky a omezení výzkumu (v jakých lokalitách proběhl výzkum, vyjmenovat základní charakteristiky participantů, za jakých okolností výzkum proběhl apod.), ale také se zachovat eticky vůči participantům (informovaný souhlas, vhodné a etické jednání apod.). K použití kvalitativního i kvantitativního výzkumu se váže vhodný interpretační přístup (hermeneutická analýza, obsahová analýza aj.) a samozřejmě je dodržovat postupy při analýze (kódování, třídění apod.). Oporou může být REICHEL, J. (2009). *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada.
4. **Prokázat schopnost aplikace některé z existujících teorií kultury (z oboru kulturní a sociální antropologie, teologická antropologie, filosofická antropologie, etnologie apod.) na vybrané téma** (např. ve smyslu symbolického / funkcionalistického / strukturalistického systému; konkrétní příklad viz výše).
  - Podrobně nastudujte zvolený koncept, snažte se během celého vzniku práce přemýšlet, kde jsou styčné plochy mezi teorií kultury a vaším tématem.
5. **Důležité je podrobněji analyzovat, jak vaše téma souvisí s Transkulturní komunikací, což v první řadě znamená definovat tento pojem a poté jej použít v souvislosti s tématem.**
  - oporou bude pravděpodobně BURDA, F. (2016). *Za hranice kultur: transkulturní perspektiva*. Brno: CDK. a SOKOLÍČKOVÁ, Z. (2014). *Výzvy pro transkulturní komunikaci*. Ostrava: Moravapress.
6. Co považujete za největší potenciální problémy/rizika projektu? Jak se jim vyhnout?

TEORETICKÉ ZÁZEMÍ

1. **Je nutné orientovat se v současném poznání.** Minimální penzum použitých zdrojů je **30** (z toho orientačně 3-5 zahraničních titulů, dle povahy tématu a požadavků vedoucího).
  - zajímavé databáze [EBSCO](#), Scopus, Research Gate, Academia.edu, Kramerius atd.

LOGICKÁ STRUKTURA PRÁCE

1. **Záleží na dobře uspořádané, přehledné, soudržné struktuře**, která deklaruje, že autor má práci pod kontrolou (jednoznačně formulované cíle, důkladně rozpracovaný úvod, dobře rozvedenou argumentační část v hlavním těle práce, vhodné rozdělení práce do kapitol a syntetizující závěr).
  - Kontrolujte, že se neplánovaně neodkláníte od původního konceptu; že naplňujete záměry své práce. Je nutné dodržovat hlavní strukturu práce a neodbočovat do jiných témat, která se sice mohou zdát vhodnými, ale v důsledku rozbíjí celkovou „páteř“ a spád práce.
2. **Záleží na čistém, logicky plynoucím textu.**

Kontrolujte plynulost argumentace, jestli/jak na sebe navazují jednotlivé věty a odstavce. Vaším úkolem je kritický, ucelený pohled na problematiku, což např. znamená, že pokud jsou v textu některé informace, které si vzájemně protirečí, není možné to přehlédnout.

  - Kontrolujte jednoznačnost a srozumitelnost formulací, informace by neměly zůstat „jen“ mezi řádky.
  - záleží na stylistice a gramatice; máte-li pochybnosti, pomoci může: [Internetová jazyková příručka](#)

FORMÁLNÍ POŽADAVKY

1. Formální **pravidla zadání závěrečné práce a jejího vypracování** naleznete zde: <https://www.uhk.cz/file/edee/pedagogicka-fakulta/pdf/uredni-deska/ridici-akty/rozhodnuti-dekana/2017/27-2017-pravidla-zadani-zaverecne-prace-a-jejeho-vypracovani.pdf>
jsou tu všechny podrobnosti o řazení úvodních stran práce, jednotné formě bibliografie atd.: (PŘÍJMENÍ, Jméno. *Název publikace*. Místo vydání: Nakladatel, rok vydání.)
2. **Parafráze i citace** je třeba důsledně odkazovat, u přímých citací je nutné uvést i **číslo strany ve zdrojovém textu**; myslete na to již při četbě knih a přípravě podkladů, je obtížné toto dohledávat zpětně.
  - Zkontrolujte, že všechny citované zdroje jsou uvedeny v závěrečném seznamu použité literatury (=bibliografii). A naopak, že vše ze seznamu je skutečně v práci použito.
3. **Anotace**: stručné shrnutí tématu a metody, neosobní formulace textu; konkrétně např.:
  - *Dehumanizace obrazu uprchlíka v českých médiích*
Bakalářská práce se zaměřuje na přiblížení fenoménu dehumanizace uprchlíků v rámci mediálního diskurzu „uprchlíci ve Smilovicích“. Práce analyzuje dva vybrané české zpravodajské portály, které patřily v době smilovické kauzy mezi ty nejčtenější. Metodologicky práce staví na analýze tzv. pozicování a na teorii dialogické sítě. Postupně se propracovává k objasnění dehumanizace uprchlíků optikou kulturního mechanismu obětního beránka.
  - *Dopad turismu a globalizace na tradiční kulturu v českém Banátu*
Předmětem bakalářské práce je popis a analýza pozitivních i negativních vlivů rozvoje turismu na život, hodnoty, sociální vztahy a ekonomii české komunity v rumunském Banátu. Za tímto účelem využívá sociálně konstruktivistický přístup s důrazem na analýzu transkulturně-sémantického pole etické roviny mezilidských vztahů.
  - *Panelové sídliště: ne/místo pro domov?*
Práce je teoreticko-empirickou analýzou toho, jak sociálně znevýhodněné děti konceptualizují lokalitu svého bydliště, sídliště Černý Most. Studie je založena na odborné literatuře, polostrukturovaných rozhovorech s cílovou skupinou a autorčině profesní znalosti lokality. Koncept „místa“ je pro potřeby studie převzat od Erica Hirsche. Práce se zaměřuje na to, zda znevýhodněné děti sídliště Černý Most konceptualizují jako místo, do kterého zasazují samy sebe a může tak mít pro ně charakter domova. Autorka shrnuje historický vývoj panelových sídlišť a okolnosti výstavby zasazuje do kontextu, definuje kulturní skupinu na základě konceptu kultury chudoby a obecných charakteristik sociálního znevýhodnění. Následně se práce soustředí na problematiku transkulturního dialogu definované kulturní skupiny s většinovou společností v rámci tzv. nízkoprahového centra.

POZNÁMKY K PSANÍ

1. Nepoužívejte odstavce s jednou větou. V každém odstavci by měly být alespoň tři.
2. Kapitola nebo podkapitola nemůže obsahovat pouze jeden krátký odstavec. Snažte se, aby kapitola nebo podkapitola měla alespoň tři odstavce.
3. Na závěr práce lze uvést její omezení nebo limity, kterých jste si vědomi.

HARMONOGRAM

- Realisticky rozplánujte čas nutný k uskutečnění jednotlivých úkolů; riziková je zejména četba odborné literatury, případný empirický výzkum a jeho vyhodnocení.
- Ideální proces vzniku může vypadat např. takto: (+ patří k němu průběžné (intenzivní!) čtení literatury a konzultace jednotlivých fází)
  1. základní formulace projektu (téma, cíle = výzkumné otázky nebo hypotézy, metoda, pojetí pojmu kultura, souvislost s TK, základní literatura)

2. hrubá osnova práce (názvy kapitol, jejich obsah a vzájemná návaznost, základní literatura k jednotlivým kapitolám)
  3. maketa/podrobnější koncept (detailnější rozpracování včetně předpokládaných podkapitol, jejich názvů a hlavních myšlenek)
  4. psaní textu na základě předchozích částí
- Počítejte s časovou rezervou: např. kdyby bylo nutné zasahovat do „již hotového“ textu těsně před odevzdáním, vedoucí byl přetížen požadavky více studentů těsně před deadlineem atd.
  - Nikdy svému vedoucímu práce neodevzdávejte bakalářskou práci na poslední chvíli.
  - **Před koncem listopadu 2. ročníku** je nutné základním způsobem formulovat váš projekt (téma, cíle, metoda, pojetí pojmu kultura, souvislost s TK, literatura) a po konzultaci s vedoucí práce vyplnit a **formálně přihlásit zadání bakalářské práce**.

ODEVZDÁNÍ PRÁCE

- Potřebujete **časovou rezervu na samotné odevzdání práce** – proces je poměrně složitý:
- Do elektronické i tištěné verze bakalářské práce je potřeba vložit stránku se zadáním BP: pomocí tlačítka "Stáhnout zadání práce ve formátu PDF" si na [eVŠKP](#) (nikoli ze STAGu) toto zadání vytisknete.
Postup: [eVŠKP](#) – Odevzdávání kvalifikačních prací – Odevzdat práci – ve spodní části je oranžový text **Stáhnout zadání práce ve formátu PDF**
- Hotovou elektronickou verzi je nutné nahrát do [eVŠKP](#) a na katedře odevzdat **dva fyzické** výtisky. Odevzdávání je možné v rámci konzultačních hodin referentky nebo po předchozí domluvě.
- Při odevzdání práce je nutné odevzdat také **Souhlas s validací závěrečné práce** podepsaný vedoucí práce. Vedoucí vám po udělení druhého zápočtu (Bakalářská práce 2) podepíše dokument ([zde](#)), čímž potvrzuje, že je práce dokončena.
- **deadline pro odevzdání práce:**
státnice v polovině června, odevzdání **1. května**
státnice na konci srpna, odevzdání **1. července**
státnice v polovině ledna, odevzdání **30. listopadu**
pokud některý z termínů v daném roce připadá na víkend, odevzdávají se práce v pátek před tímto datem;
- státnice je možné si rozložit na jednotlivé části do několika termínů, předpokládáme ale, že v prvním termínu, kdy ke státnicím jdete, zároveň obhajujete práci

DALŠÍ POZNÁMKY

- Může být zajímavé nahlédnout do existujících BP starších kolegů, spíše pro obecnou představu o tom, jak mohou vypadat výsledky. Nejlépe prohlédnou včetně posudků, poučit se z chyb i předností. BP lze normálně citovat jako jinou literaturu, lépe je však pracovat s jinými zdroji. Všechny katalogizované práce jsou dostupné [zde](#).
- Máte-li těžkosti, je lépe se ozvat vedoucímu a neodkládat komunikaci na „až se to vyřeší“.
- Pokud si lámáte hlavu na výběrem vhodného tématu, kontaktujte vhodného pedagoga, který Vám s výběrem tématu pomůže.
- Snažte se, aby vaše práce nebyla příliš ambiciózní (např. komparace politik 3-4 států) nebo příliš obšrná (např. téma: „Co je to lidskost?“), ale spíše konkrétní (např. Problematika homosexuality v katolickém Polsku za vlády strany (ne)Právo a (ne)spravedlnost). Uvědomte si, že téma se Vám zpočátku může zdát vhodné a nepříliš obecné, ale s postupujícím časem, načítáním literatury a sháněním informací zjistíte, že je téma značně obšrné a příliš rozsáhlé na bakalářskou práci. S tím je nutné kalkulovat při výběru tématu bakalářské práce.